

Geschiedenis van het synchroonzwemmen

Algemeen

Synchroonzwemmen is nu een exclusieve vrouwelijke aangelegenheid maar het waren de heren die eigenlijk voor het eerst een wedstrijd waterballet, want zo noemde deze sport toen nog, organiseerden.

In 1907 geeft de Australische Annette Kellerman een demonstratie zwemmen met muziek op de achtergrond in een glazen cisterne in New York. Na deze succesvolle demonstratie verspreidt de sport zich snel in Noord-Amerika en Canada. Er worden verschillende clubs opgericht. De term synchroonzwemmen werd voor de eerste maal tijdens de Wereldtentoonstelling van Chicago in 1934 gebruikt. Tijdens deze Wereldtentoonstelling gaf de schoonspringster en ex-gymnaste Katherine Curtis een waterspektakel ten beste getiteld 'De Moderne Zeemeerminnen' en dit samen met zo'n 60 zwemsters. Het was een fantastisch succes.

Annette Kellerman - 1916

In de jaren veertig werd de Amerikaanse Esther Williams een echte filmster dankzij haar filmmusicals waarin waterballet een grote rol speelde. De bekendste was zeker en vast die waarvan we de titel kunnen vertalen als 'Zeemeermin van één miljoen dollar', een hommage aan Annette Kellerman.

In de jaren 50 en 60 had het waterballet moeite om zijn weg te vinden. De sport kende enkele successen als demonstratiesport maar brak niet echt door tot het grote publiek. In het begin van de jaren 60 begon de sport aan zijn lange weg naar officiële erkenning. In 1973 werd dit werk eindelijk bekroond: voor het eerst stond waterballet op het programma van de Wereldkampioenschappen zwemmen.

In 1984 werd voor het eerst waterballet opgenomen in het programma van de Olympische Spelen in Los Angeles. Er werden enkel soli en duetten gezwommen. Aan deze Spelen nam ook een Belgische delegatie deel. Katia Overfeldt en Patricia Serneels namen deel aan de duetten wedstrijd. Toch was het vanaf nu duidelijk dat de Noord-Amerikaanse zwemsters de sterksten waren in deze sportdiscipline. Alle gouden en zilveren medailles van 1984 tot 1998 werden steeds netjes verdeeld onder de Amerikanen en Canadezen. De situatie is nu compleet veranderd: Rusland is de absolute topper geworden, gevolgd door Japan en dan pas Canada en de VS. In Europa komt het betere werk, na Rusland wel te verstaan, van Spanje, Italië en Frankrijk. Synchroonzwemmen wordt nu over de hele wereld beoefend en wordt steeds populairder, niet alleen als sport maar ook als spektakel. Denken we maar aan videoclipjes zoals die van Aerosmith en onze eigenste Ozark Henry en het beginstukje van de eerste Austin Powers film. Cirque du Soleil, bij ons gekend van spektakels zoals *Quidam* en *Saltimbanco* heeft in Las Vegas een heus *synchroonspektakel* op poten gezet met de passende naam O. Een heleboel ex-kampioenen doen hieraan mee, o.a. Sylvie Fréchette. Dichter bij huis vinden we iets gelijkaardigs in Disneyland Parijs. Murielle Herminne, eveneens oud-kampioene, heeft daar een aquashow opgericht die dagelijks veel toeschouwers lokt.

In detail (1816 >> 2004)

1816:

Karl Heinitz beschrijft een demonstratie door mannen in een Weens zwembad met de volgende woorden: 'Das schönsten schauspiel ist es für Zuschauer, wenn sie Jüdlinge und Männer im spiegel des Wassers sich üben und in mannigfaltigsten bildlichen Kunstfiguren sich grupieren sehen.' Wat vrij te vertalen valt als: 'Het is het mooiste voor de toeschouwers wanneer de jonge mannen figuren maken aan het wateroppervlak.'

1890:

Eerste competitie van waterballet enkel voor mannen, in Berlijn.

1891:

In Engeland wordt er gesproken van *Scientific and Ornamental swimming* in Blackpool Tower, eveneens enkel voor mannen.

1906:

Charlie Smith, een toen zeer goed gekende waterpolospeler, komt van de Olympische Spelen terug met het idee van *trickswimming*, te definiëren als: één of meerdere personen die aan het wateroppervlak sprongen en draaien maken door de technieken van het zwemmen te combineren met die van waterpolo. Deze sport kende veel aanhang maar was enkel voor mannen.

1907:

In dit jaar treden de vrouwen op de voorgrond. De Australische Annette Kellerman schrijft geschiedenis in New York door in een cisterne met water een voorstelling te geven met muziek op de achtergrond. Op dit moment nemen ook de vrouwen het roer over in Nederland en Duitsland.

1924:

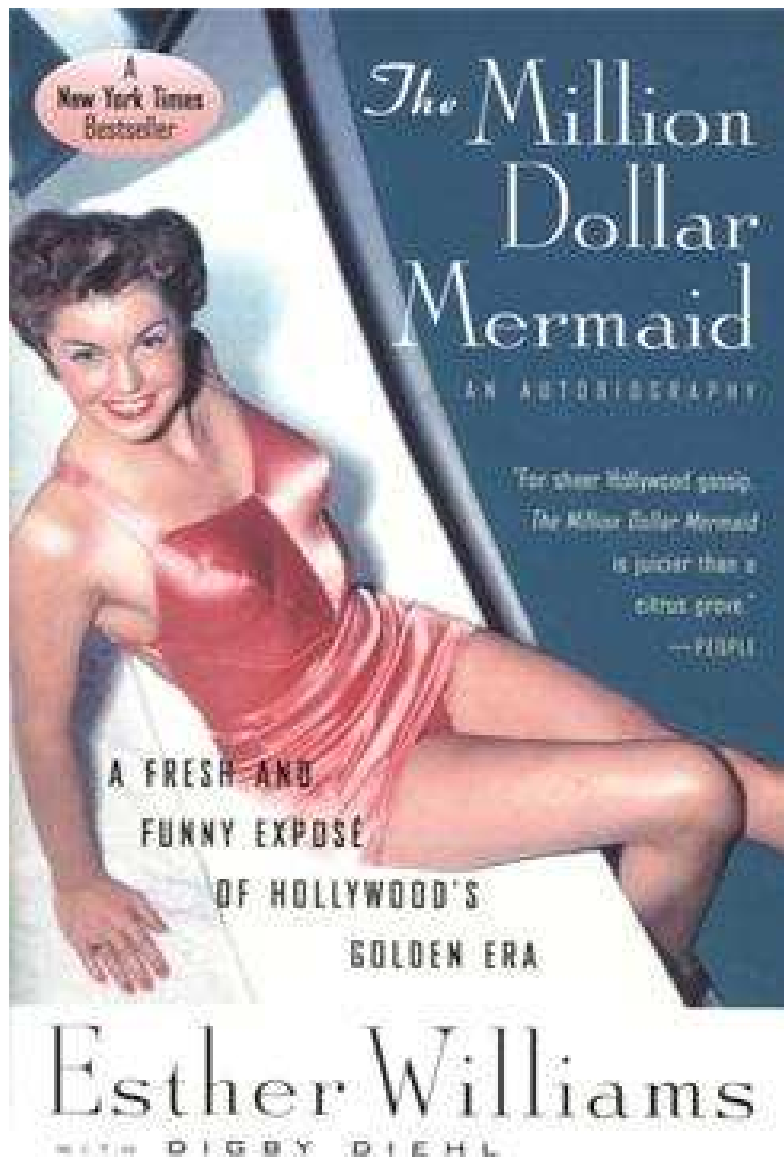
De eerste Provinciale Kampioenschappen worden georganiseerd in Canada. Vanaf nu wordt waterballet verspreid over de hele wereld. Er worden overal clubs uit de grond gestampt. In de VS, Canada, Nederland, België en Frankrijk wordt er voor het eerst een specifieke naam geplakt op deze nieuwe trend: *flotations teams*. Muziek wordt ook steeds belangrijker. Het wordt meer dan achtergrond alleen.

1934:

Op de Wereldtentoonstelling van Chicago wordt het spektakel van Katherine Curtis, 'De Moderne Zeemeerminnen' zeer goed onthaald. Er nemen nzo'n zestig zwemsters aan deel. Voor het eerst wordt in de pers gesproken van *synchronzwemmen*.

De jaren 40:

Esther Williams maakt verschillende films met waterballet, waaronder de 'Zeemeermin van één miljoen dollar', een hommage aan Annette Kellerman.

1943:

De Canadese Zwemfederatie stelt de eerste regels op voor het synchronzwemmen.

De jaren 50:

Tot vijf maal toe wordt synchronzwemmen opgevoerd als demonstratiesport tijdens de Olympische Spelen (Helsinki 1952, Melbourne 1956, Rome 1960, Sapporo 1964 en Mexico 1968).

1956:

FINA erkent officieel de nieuwe sport als vijfde tak van het zwemmen.

1958:

De figurenwedstrijd wordt toegevoegd aan de routinewedstrijd.

Tijdens de Wereldtentoonstelling in Brussel geven de Noord-Amerikanen Bill Rose en Mary Wright demonstraties van waterballet.

1973:

Synchroonzwemmen staat voor het eerst op het programma van de Wereldkampioenschappen zwemmen in Belgrado. Alle gouden medailles gaan naar de VS.

1974:

Het eerste Europees kampioenschap wordt georganiseerd in Amsterdam.

1978:

De Belgische zwembond erkent het synchroonzwemmen als een nieuwe discipline binnen het zwemmen. Er wordt een nationale commissie opgericht voor het synchroonzwemmen in België met als voorzitter Jan de Maeyer en als trainster van de nationale ploeg Ria Serneels.

1979:

In februari wordt de eerste wedstrijd georganiseerd met Nederlandse juryleden en in november van dit jaar komen de eerste Belgische Kampioenschappen tot stand.

1984:

Synchroonzwemmen staat voor het eerst op het programma van de Olympische Spelen. Er worden enkel soli en duetten gezwommen. Vanaf nu stijgt de populariteit van deze sport.

Een Belgische delegatie neemt deel aan de duetten.

1988:

Ook aan de Spelen van Seoul nemen de Belgische meisjes Patricia Serneels en Katia Overfeldt deel aan de duetten.

1991:

De Canadese Sylvie Fréchette vestigt een wereldrecord door als eerste synchroonzwemster zeven tieners te krijgen van de jury voor haar solo op de Wereldkampioenschappen zwemmen.

1992:

Laatste keer dat er soli gezwommen worden op de Olympische Spelen.

1996:

Er worden enkel teams gezwommen tijdens de Spelen van Atlanta

Team USA - GOUD op OS 1996

2000:

Er worden zowel duetten als teams gezwommen op de Spelen van Sydney.

2001:

Wereldkampioenschappen in Fukuoka (Japan) met dertien verschillende deelnemende landen.

2003:

Op de wereldkampioenschappen in Barcelona word voor het eerst de "Free Routine Combination" of kortweg COMBO gezwommen. Dit nieuwe onderdeel is een 5 minuten durende routine waarin solo, duet en team afwisselend uitgevoerd worden door maximum 10 zwemsters. De eerste gouden medaille voor de COMBO ging naar Japan. Spanje en USA deelden het zilver.

Goud voor Japan

Combo SPANJE

Door Isabelle Michiels